

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

به نام خدا

شرکت ساتین تن کیمیا

تولید کننده داروهای دامپزشکی
تقدیم میکند

رفتارشناسی اسبها

گردآوری شده توسط پرفسور وارن گیل

عضو دیپارتمان علوم دامی دانشگاه تنسی ایالات متحده

ارتباط با ما : 041-35546940

 satintankimia

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

BorAz Spray

SatinTan Kimia®

Satin Tan Kimia

Satin Tan Kimia
شرکت ساتین تن کیمیا

موارد مصرف اسپری بوراز

درمان انواع زین زدگی ها ، سوختگی ها ، زخم های باز و عفونی

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

سایر موارد مصرف :

1- با خاصیت ضدقارچی برای درمان درماتیت‌های قارچی مانند ringworm و رویش سریع مو

۲- همراه با خاصیت ضدویروسی برای درمان پاپیلوما ویروس (زگیل) و استوماتیت ویروسی داخل دهانی (vsd)

۳- همراه با خاصیت ضدباکتریایی برای پیشگیری و کاهش عفونت پس از جراحی (ssi)

۴- خاصیت ضدانگلی برای درمان هابرونمازیس و میازهای پوستی و ضدکنه

۵- درمان آبسه‌ها ، وزیکول‌ها و پوستول‌های جلدی

۶- درمان عفونت گوش

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

اسپری آلوپاد :
ترمیم کننده ، ضد عفونی کننده و
استحکام بخش سم

موارد مصرف :

- ضد عفونی کننده بسیار قوی و وسیع الطیف بافت شاخی سم
- اسب مخصوصا پس از سم چینی و نعل بندی
- پیشگیری از نرم شدن و افزایش استحکام و قوام سم بخصوص
کف سم
- درمان بیماری خط سفید ، کانکر ، تراش و

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

بیماری ترومای پاشنه اندام قدامی
- کره اسب دوساله با لنگش حاد

روزچهارم درمان با آلوپاد
دو بار در روز
لنگش بطور کامل حذف شده است

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

واژه‌نامه :

Agonistic Behavior رفتار تهاجمی یا مشاجره ای : تمامی رفتارهای مربوط به جنگ و دعوا از قبیل ؛ جنگیدن ، خشمگین شدن ، تسلیم شدن و گریز از نبرد .

Allelomimetic Behavior رفتار مسری یا تقلیدی : مثلاً وقتی اسبی از رفتار اسب دیگر تقلید می کند .

Auditory شنیداری : مربوط به شنیدن صدا

Behavior رفتار : پاسخ حیوان نسبت به محیط پیرامون

Binocular Vision دید دوتایی : استفاده از هر دو چشم برای دیدن

Carnivorous گوشت خواران

Contactual Behavior رفتار ارتباطی : جست جو برای عاطفه ، حفاظت یا سایر سودهایی که در ارتباط با سایر اسب ها به وجود می آید .

Dominance \ Submission رفتار سلطه گرا / تسلیمی : مربوط به سلسله مراتب است .

Eliminative Behavior رفتار دفعی : مربوط به مدفوع و ادرار کردن می باشد .

Epimeletic Behavior رفتار نوع دوستی : مراقبت کردن و توجه کردن ، بیشتر میان مادبان و کره رخ می دهد .

Estrus (Heat) فحلی : دوره چرخه تولید مثل مادبان ، زمانی که مادبان تخمک‌گذاری می کند و اگر جفت گیری کند باردار می شود . رفتار فحلی رفتاریست که مادبان در جست و جوی نریان می باشد و نریان را قبول می کند .

Ethology رفتارشناسی : مطالعه علمی رفتار حیوان

Flehmen Response پاسخ فلیمن : کشیده شدن سر و بالا بردن آن و جمع کردن لب بالایی نریان زمانی که بوی مادبان فحل را متوجه می کشد .

Flight zone محدوده گریز (فرار) : در هنگام مواجهه با عامل تهدید ، فضایی را برای فرار انتخاب می کند

Gustation سلیقه چشایی : حس چشایی

Herbivore گیاه خوار

Imprinting حک کردن یا مهر زدن : فرایندی که حیوان در ساعات اولیه پس از تولد یاد میگیرد تا صدای مادر خود را بشناسد و بخاطر بسپارد .

Ingestive Behavior رفتار گوارشی : رفتار در رابطه با غذا یا آب خوردن

Investigative Behavior رفتار جست‌جو گر : کنجکاوی ، جست جوی محیط و اشیا

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

Libido میل جنسی : اصطلاحی برای مشخص کردن میزان میل جنسی یا درجه برانگیختگی جنسی حیوان

Monocular vision دید تک چشمی : استفاده از یک چشم برای دیدن

Olfactory بویایی : مربوط به حس بویایی

Pheromones فرمون ها : ترکیباتی که توسط حیوان برای نشان دادن پذیرش جنسی منتشر می شود

Parturition آبستنی : فرایند بارداری و تولد یک نوزاد

Placental Tissues بافت جفت : بافت عروقی که توسط بند ناف به جنین متصل می شود . این بافت ها پس از تولد نوزاد از رحم جدا می شوند .

Polyestrus پلی استروس : چندین چرخه فعلی ، اصطلاح اسب های پلی استروس فصلی به این معنی است که اسب ها در طول فصل تولید مثلی چندین بار فعل می شوند .

Puberty بلوغ : رسیدن به سن بلوغ

Reinforcement تقویت : آموزش با تکرار و تمرین .

Sexual Behavior رفتار جنسی : جنبه های رفتاری بین جفت گیری نریان و مادبان

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

Stereotypical Behavior (stereotypies) کلیشه های اخلاقی : ردایل ، رفتارهای غیرنرمال

Stimuli محرک : اصطلاح آموزشی در اسب ، یک سیگنال یا سرنخی توسط مربی ایجاد می شود و اسب با حس های خود به آن محرک جواب می دهد .

Teaser تیزر : استفاده از نریان منباب تحریک مادیان برای پذیرش جنسی و جفت گیری ، که معمولا از نریان تیزر برای آماده سازی مادیان برای جفت گیری با نریان نژاد دار دیگری استفاده می شود .

Ungulant آنگولات ها یا سم داران : حیواناتی که سم دارند ، بیشتر گونه هایی که از علوفه مصرف می کنند .

Vocalization ایجاد صدا کردن : در حیوان ها ایجاد صدای قابل شناسایی با دهان

Vomer nasal organ اندام یا عضو تیغه ای-بینی (اندام جاکوبسان) : اندامی که در حفره بینی وجود دارد و به سقف دهان متصل است و هدف آن تشخیص فرمون های (ترکیبات بوپایی جنسی) موجود در ادرار است .

انواع رفتارها :

1. رفتار ارتباطی :
اسب ها برای محبت جویی ، حفاظت از خود و با سایر اسب ها ارتباط برقرار می کنند
2. رفتار گوارشی :
مشخصه این نوع رفتار خوردن و آشامیدن است .
3. رفتار دفعی :
مشخصه این نوع رفتار مدفوع و ادرار کردن است .
4. رفتار جنسی :
رفتارهایی که در حین جفت گیری بین نر و ماده ایجاد می شود .
5. رفتار نوع دوستی :
مشخصه این نوع رفتار مربوط به مراقبت و توجه است . بیشتر بین مادریان و کره وجود دارد اما میان سایر اسب ها نیز است مثل اسب هایی که زیر سایه در کنار هم ایستاده اند و مگس ها را از روی یکدیگر دفع می کنند .
6. رفتار مسری :
رفتار تقلیدی حیوان ها از یکدیگر . برای مثال اگر اسبی شروع به دویدن کند سایر اسب ها نیز دوست دارند به آن اسب ملحق شوند
7. رفتار جست جو گر :
مربوط به کنجکاوای حیوان است ، مثل جست جوی پیرامون یا بین اشیا .
8. رفتار مشاجره ای :
رفتاری که مربوط به جنگ و دعوا کردن است . شامل خشم ، عصبانیت ، سرافکندگی و یا گریز از جنگ .
9. سلطه گر / سلطه پذیر :
این نوع رفتار به علت وجود سلسله مراتب می باشد . رفتار سلطه جو در میان اسب ها رایج می باشد . این نوع رفتار از رفتار مشاجره ای سرچشمه میگیرد و اسب میتواند به شدت پرخاشگر باشد (برای مثال جنگ میان نریان ها) و یا حتی به سادگی یک نگاه خشم آلود باشد (گوش ها به عقب کشیده میشن ، اسب نعره می کشد و حرکت ناگهانی به سمت اسب دیگر می کند) . اگر اسبی که از نظر سلسله مراتب ، رده ی پایین تری دارد از اتاق فرار کند ، غالباً دیگر جنگی بین اسب ها رخ نمیدهد .

حس های اسب

حس ها قسمت مهمی در رفتارشناسی و تمایز اسب ها با سایر حیوانات می باشد . این حیوانات 5 حس پایه و مشترک دارند :

بینایی ، شنیداری ، بویایی ، چشایی و لامسه .

• بینایی

تاحالا به چشم های اسب بادقت نگاه کردین ؟ آن ها چشم های خیلی بزرگ با مردمکی بزرگ دارند . چشم ها بیشتر در کنار سر قرار گرفته شده اند که باعث می شود دامنه ی دید وسیع تری داشته باشند . درحالیکه در گونه های شکارچی مثل سگ ها و کایوت ها ، چشم ها جلوی سر قرار دارند . اگرچه این نوع خلقت منجر می شود تا دامنه دید وسیعی نداشته باشند ولی نزدیکی چشم این امکان را فراهم می آورد تا انطباق دو چشم بالاتر رود . این نوع انطباق ، بینایی حیوان را قوی تر میکند و بیشتر میتواند متمرکز شود . گونه هایی مثل اسب ، گوسفند و گاو دامنه دید بسیار وسیعی دارند . با یک حرکت کوچک سر ، اسب ها میتوانند از کل محیطی که در آن قرار دارند یک تصویر سازی ذهنی بکنند و بقولی اسکن انجام دهند . اگر با این دامنه دید تهدیدی را حس کنند ، رفتار و واکنش آن ها عموما فرار خواهد بود .

اسب ها چشم و مردمک خیلی بزرگی دارند

بیشتر پهنای دید اسب ها فقط با یک چشم انجام می پذیرد. به همین دلیل وقتی چیزی را می بینند سریعاً به آن طرف سر خود را کج میکنند تا هم با هر دو چشم خود آن را ببینند و هم با گوش هایشان بهتر بشنوند . اندازه بزرگ مردمک توانایی اسب ها را در بهتر حرکت کردن افزایش می دهد .

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

همچنین اسب ها تمایل دارند برای بهتر دیدن اجسامی که در دور دست قرار دارند ، سر خود را پایین بیاورند . اگرچه اسب ها پهنای دید وسیعی دارند ، اما دقیقا پشت اسب ها نقطه کور آن هاست ، به همین دلیل هیچ گاه از پشت به اسب ها نزدیک نشوید چون نمیتوانند حس بینایی داشته باشند ، وحشت زده می شوند و امکان دارد به شما لگد بندازند . اگر امکان نزدیک شدن به اسب از پشت وجود نداشته باشد ، صدای آرامی از خود ایجاد کنید تا اسب متوجه حضور شما بشود . هیچ گاه به صورت مخفیانه از پشت اسب حرکت نکنید .

اسب ها به سمت شی میچرخند تا بر هردو چشم ببینند .

• شنیداری

اسب ها نسبت به صداهای بلند حساس هستند و در مواقعی که صداهای بلند به صورت ناگهانی پخش می گردد هورمون های مربوط به استرس در بدن آن ها ترشح می شود مثل ترقه ها ، صدای پارس سگ ها . وقتی هورمون های مربوط به استرس زیاد می شوند ، اسب ها عصبی و غیرقابل کنترل می شوند .

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

اسب ها می توانند صداها را با گوش های خود تقویت کنند

اسب ها میتوانند با گوش های خود صداها را تقویت و همچنین صداها را ریز را مشخص کنند . اگر صداها به هر گوش اسب در بازه زمانی کمی برسد ، آن ها میتوانند محل صدا را شناسایی کنند . حتی بعدا اسب گوش ، سر و یا کل بدن خود را به سمت منبع صدا میچرخاند تا دقیقا محل صدا را بیابد . این حس از حس های بینایی و بویایی مهم تر است تا اسب ها را به عنوان یک گونه شکار شونده ، بتواند زنده نگه دارد .

• بویایی

اسب ها قوه بویایی قوی تری از انسان ها دارند تا بتوانند بوهای متفاوت را در طول زندگی خود تمایز دهند . اسب ها از توانایی بویایی خود برای برخی کارها بهره می برند . آن ها از این حس برای شناسایی سایر اسب ها استفاده میکنند ، مخصوصا مادپانی که میخواهد کره خود را از میان یک گله اسب جدا کند . از دیگر کاربردهای این حس ، میتوان در حین جفت گیری نام برد . نریان دائما ماده را بو می کشد تا بفهمد که آیا مادپان فحل است یا خیر . واکنش فلیمن یک رفتار کلاسیک است که نریان با بو کردن مادپان سر خود را بلند می کند و لب بالایش را جمع می کند و دندان خود را نشان می دهد . این رفتار که گاهی در مادپان هم دیده می شود ، مربوط به یک اندام مخصوص بدن به نام جاکوبسان یا اندام تیغه ای-بینی در بالای سقف دهان است که انسان ها از آن بی بهره اند و ندارند .

Satin Tan Kimia

شرکت ساتین تن کیمیا

رفتار سر کشیده و لب بالا پیچیده معمولا توسط نریان ها نشان داده می شود و این کار در حین جفت گیری رخ میدهد که به آن پاسخ فلیمن می گویند .

اسب ها از حس بویایی خود برای شناسایی محل آب ، مراتع و غذا استفاده می کنند . همچنین بویایی اسب ها برخی واکنش های رفتاری را به همراه می آورد ، مثلا اسب هایی که بوی دود تنباکو را دوست ندارند یا بوی برخی داروها را حس میکنند واکنش خوبی نشان نمیدهند . اسب ها میتوانند ترس انسان ها را حس کنند و بقولی بوی ترس را میفهمند . اسب ها میتوانند با اتکا به حس بویایی خود ، غذای تمیز و فاسد را از هم تشخیص دهند . دفه بعدی که میخواهید به اسب ها غذا بدهید و غذاهای کپک زده یا یونجه را میخواهید جدا کنید ابتدا خودتان بو کنید ، اگر حس بدی داشت بدانید این بوی بد در اسب ها چندین برابر قوی تر حس می شود . البته توجه داشته باشید که گاهی این نکته همیشه تشخیص داده نمی شود ، چراکه بعضی کپک ها که سم خطرناک آفلاتوکسین را تولید میکنند ، قابل بویایی و تشخیص توسط انسان ها نیستند .

• چشایی

بخاطر این حس است که اگر چند غذای متفاوت روبروی اسب بزارید به صورت انتخابی آن ها را میخورد . برخلاف گوسفند ها و گاوها در هنگام چرا ، آن ها علوفه های متفاوتی را برای خوردن انتخاب می کنند . نکته : اگر جلوی اسب ها مقدار زیادی غذا بگذارید ممکن است بیشتر از نیاز روزانش ؛ غذا مصرف کند . برای مثال نمک معمولا برای برطرف کردن نیاز سدیم اسب ها استفاده می شود با این حال ممکن است بیشتر از نیازشان به سدیم ، نمک مصرف کنند . اگر آب کافی در اختیار باشد ، مصرف بیش از حد نمک خطر خاصی برای اسب ندارد .

Satin Tan Kimia
شرکت ساتین تن کیمیا

اسب ها از بعضی طعم های خاص خوششان می آید مثل هویج یا یونجه مکعب شده

جاگذاری نمک لیسیدنی در حصار مزرعه باعث می شود نیاز سدیم اسب برطرف شود

لامسه

دماغ، لب ها، دهان و گوش ها نقاط حساس برای لمس کردن اسب هستند و با لمس این نقاط اسب درک بهتری از انسان پیدا می کنند. سم ها هم حس لامسه بسیار قوی دارند. سایر نقاط بدن هم حساس هستند، مثل فلانک (پهلوها) با کوچکترین اشاره سوارکار میتواند سیگنال دریافت کند و حس کند. دنده ها، بین کتف ها و پشت اسب هم حساس هستند. درک درجه ای که چه مقدار اسب ها به لمس حساس هستند برای مربی اسب بسیار مهم است. برای مثال اگر بفهمیم که اسب کوچکترین اشاره به لب ها را حس می کند، اهمیت لمس ضعیف در مهار اسب را آشکار می کند و باعث می شود تا افسار را به درستی و به اندازه در دور دهان و سر اسب قرار دهند. یا فهمیدن اینکه اسب کوچکترین تغییر وزن در زین را میتواند حس کند، نشان میدهد که چرا پوزیشن اسب سوار در هنگام پرش یا مانور حرکتی مهم است. پوزیشن یا جایگیری نادرست توسط سوارکار، اسب را گیج می کند و نهایتاً عملکرد خوبی نخواهند داشت.

پوزیشن و موقعیت سوارکار خیلی مهم است، بخاطر اینکه اسب میتواند کوچکترین تغییر در وزن روی زین یا فشاری که توسط پای سوارکار می آید را حس کند

حس لامسه در برقراری ارتباط بین حیوانات مهم است. برای مثال کره ها علاقه دارند تا بدنشان را به مادرشان بمالند و مادیان در پاسخ به این حس عاطفی لامسه، شروع به ترشح شیر برای مکیدن توسط کره می کند.

نقش حس ها در آموزش ها و تمرینات

اسب در خصوص دستوراتی (سیگنال یا سرنخ) که سوارکار به او میدهد متکی به حس های خود است. لامسه و صدا دو سرنخ یا سیگنالی هستند که معمولاً در خصوص اسب ها استفاده می شوند. مراحل پایه برای استفاده از حس ها در تمرینات عبارتند از:

- تحریک: مربی یا سوارکار سیگنالی را به اسب میدهد، برای تحریک به انجام کاری
- حس: حس های اسب نسبت به محرک
- پاسخ: اسب نسبت به محرک واکنش نشان می دهد
- تقویت: مربی وقتی واکنش خوبی از اسب نسبت به دستور خودش دید، اسب را تشویق می کند و به او جایزه ای میدهد. در غیر این صورت و در صورت دریافت واکنش منفی تشویق نباید کند. صبر، تمرین و تکرار؛ لازمه دریافت واکنش مناسب و درست از سوی اسب است. نباید بیش از حد از موارد غیرتشویقی برای اسب استفاده کنید چراکه اسب را عصبی می کند.

معمولاً اسب ها زمانیکه تایم غذا خوردن می رسد رفتار عصبی از خود نشان می دهند.

ارتباط با اسب ها

ارتباط با اسب بر 3 اصل استوار است:

- 1- تشخیص مشکلات و بیماری ها: آموختن اینکه اسب در هنگام بیماری چه رفتارهایی از خود نشان میدهد بسیار مهم است. طبیعتاً برای تشخیص کامل باید به دامپزشک مراجعه کنید. اما هیچ گاه برای یک فرد جوان دیر نیست تا بیاموزد که یک اسب در حالت نرمال چه رفتارهایی دارد و برعکس.
- 2- ارزیابی حالات احساسی و خلق و خو: هرچقدر تجربه شما بالاتر برود بهتر میتوانید احساسات حیوان را درک کنید. این به شما کمک میکند به راحتی یک اسب جدید یا ناشناس را ارزیابی کنید و بفهمید که آیا این اسب خلق دوستانه و آرامی دارد یا نه.
- 3- امنیت: اسب ها قبل از برخورد با یک عامل آسیب رسان، یکدیگر را خبر می کنند. یاد گرفتن سیگنال های ارتباطی بین اسب ها مانند: گوش ها را به پشت برگرداندن، پایین آوردن سر، نشان دادن دندان، نشان دادن حالت لگد زدن، چرخاندن

دُم خود و که پیش آگهی دهنده خطرها هستند ، برای پیشگیری از آسیب مهم می باشند . رفتار جهش گونه میتواند به اندازه عصبانیت یک حیوان خطرناک باشد .

اهلی کردن و رفتار

اسب ها و انسان ها برای مدت طولانی در ارتباط با یکدیگر بوده اند . اسب ها به احتمال زیاد 4 مین یا 5 مین گونه ای هستند که اهلی شدند . سگ بهترین دوست انسان اولین گونه ای است که توسط انسان اهلی شده است ، گوسفند و بز دومین گونه هستند . تاریخ دقیق اهلی شدن آن ها در دسترس نیست ولی گمان میرود از 6000 سال پیش اسب ها در کنار انسان ها بوده اند . انتخاب ژنتیکی در حین فرایند اهلی کردن حیوان ها ، باعث بوجود آمدن نژادهای گوناگون شده است . نژادهایی که اخیرا پرورش می یابند ، بیشتر تمایل به فعالیت دارند ، اما سایر نژادها بیشتر مطیع و آرام هستند . مثلا نژاد ترابرد بیشتر تمایل به هوشیار بودن دارد اما سایر نژادها مثل تنسی بیشتر آرام هستند . نژادهای کوارتر و مورگان باهوش هستند ولی پونی های شتلند Shetland ponies محتاط هستند .

رفتار جفت گیری

بلوغ

بلوغ لازمه جفت گیری و رفتارهای جنسی است . در کره مادبان بلوغ میتواند زودتر رخ دهد و در 9 یا 10 ماهگی بالغ شود اما معمولا بلوغ در بازه 12 الی 15 ماهگی صورت میگیرد . نریان ها در 15 ماهگی یا بیشتر به بلوغ میرسند . هردو کره نر و ماده قبل از بلوغ معمولا رفتارهای جنسی را کمتر نشان میدهند چراکه اندام تولید مثلی آن ها هنوز کامل نشده است . به همین دلیل آبستنی قبل بلوغ رخ نمیدهد .

فحلی

فحلی ، استروس یا هیت (هیت یا گرما ، بالا رفتن دمای بدن در چرخه فحلی) یک چرخه تولید مثلی است که در آن مادبان تخمک گذاری انجام میدهد و در صورت جفتگیری ، آبستن می شود . رفتار فحلی به رفتاری گفته می شود که در آن مادبان به نریان اجازه نزدیک شدن و جفت گیری می دهد . میانگین چرخه فحلی یا دوره ی بین یک فحلی تا فحلی دیگر 21 روز است اما میتونه بین 19 تا 26 روز متفاوت باشد . خود دوره فحلی حیوان (اجازه دادن به حیوان نر برای نزدیک شدن و جفتگیری) یک هفته طول می کشد (دقیقا 6 روز) (طول دوره بیست و یک روز است اما زمانیکه تخمک گذاری می کند و آماده جفت گیری می شود 6 روز پایانی این دوره است . معمولا 3 روز پس از فحلی شروع به تخمک گذاری میکنند ، پس لقاح باید در روزهای پایانی انجام گیرد)، اما میتونه مدت زمان آن بین دو تا 10 روز تغییر داشته باشد . فحلی پس از زایمان معمولا 6 الی 9 روز پس از زایمان رخ می دهد ، اما میتونه خیلی زودتر 5 روز پس از زایمان ، یا خیلی دیرتر 15 روز پس از زایمان هم رخ دهد .

برای صاحب مادبان خیلی مهم است که نشانه های رفتار فحلی را بدانند . بعضی از علائم عمومی هستند مثل بیقراری ، بیش فعالی ، زمان کمتری برای غذا خوردن و استراحت گذاشتن و زمان بیشتری برای دویدن بین فنس ها گذاشتن . سایر علائم مثل تکرر در ادرار کردن ،

چمباته زدن (اسب پاهایش را کمی خم میکند) و باز و بسته شدن کلیتوریس مادیان (باز و بسته شدن ناحیه واژن) علایم اختصاصی فحلی هستند و معمولاً در اوایل فحلی دیده نمی شوند.

بعضی از مادیان به بیشتر نشان دادن علایم فحلی تمایل دارند. مادیان پیرتر و باتجربه علایم واضح تری از فحلی نشان می دهند. مادیان باکره به طور قابل ملاحظه ای چرخه ی فحلی را بدون نشان دادن علائمی انجام می دهند.

حضور نریان باعث می شود، مادیان بیشتر علائم فحلی را از خود بروز دهد. مردمی که معمولاً یک یا تعداد کمی اسب نگهداری می کنند، اغلب در شناسایی بروز علایم فحلی دچار مشکل می شوند. گاهی اوقات در اصطبل که تعداد کمی اسب پرورش می دهد، یک پونی کوچک به عنوان تیزر teaser برای تحریک نشان دادن حالات فحلی از سوی مادیان، سودمندتر از داشتن یک نریان است. اما در مواردی که تعداد زیادی وجود دارند، وجود یک نریان به عنوان تیزر برای تحریک مادیان قبل از جفت گیری و آشنایی با نریان مناسب می باشد.

رفتارهای تولیدمثلی فصلی

اسب ها بصورت فصلی رفتارهای تولیدمثلی از خود نشان می دهند. به قولی تولید مثل آن ها در طول روز است، به دلیل اینکه با افزایش طول روز در بهار، چرخه تولید مثل آن ها فعال می شود و فحل می شوند. همچنین آن ها در فصول تولید مثلی، به طور متعدد فحل می شوند.

اسب ها بیشتر در فصل بهار و تابستان فحل می شوند. از آنجاکه نور فاکتوری در کنترل تولیدمثل فصلی می باشد، گاهی به اسب ها، تولید مثل کننده با افزایش نور اطلاق میگردد. بیشتر تحقیقات نشان داده که در فصولی که نور کم است، مثل زمستان، اسب ها فحل نمیشوند یا ندرتاً فحلی رخ میدهد.

معاشقه و جفت گیری

مادیان در صورتی که جفتگیری نکنند و آبستن نشوند، به طور متعدد در طول فصل تولید مثلی، فحل می شوند. دوره ی فحلی همانگونه که قبلاً گفته شده، حدوداً یک هفته است اما بیشترین اشتیاق برای نشان دادن رفتارهای فحلی، زمانی است که مادیان از نظر جنسی بیشتر پذیرنده نریان می باشد و مدت آن 3 روز است.

مادیان در فحلی در جست جو نریان هستند و تلاش می کنند در نزدیکی نریان ها باشند. با پیشرفت روند فحلی در مادیان، بیشتر رفتارهای معاشقه پسند را از خود بروز میدهد. در حین اوج و پیک فحلی، مادیان ممکن است نریان را بو کند، بلیسد یا پوزش را به نریان بمالد. مادیان در فحلی مدام ادرار می کند بخصوص اگر در جست و جوی نریان باشد. همچنین مادیان دم خود را بالا می کشد و به حالت جفت گیری وا می ایستد. البته مادیان در حضور نریان چه فحل باشد و چه نباشد، ممکن است مکرراً ادرار کند. همچنین اگر فحل نباشد مادیان خود را از نریان دور می کند و در صورت حضور نریان حالت لگد زدن به سوی نریان می گیرد. اگر مادیان فحل باشد، سعی می کند توجه نریان را به خود جلب کند و برای مثال سر خود را میچرخاند تا فعالیت های نریان را مشاهده کند. رفتار کلاسیک نریان که در موقع دیدن مادیان فحل از خود بروز میدهد، پاسخ فلیمن می باشد که گردن خود را بالا می کشد و لب بالای خود را پیچ میدهد. نریان ها رفتارهای کلیشه ای معمولی را از خود نشان می دهند. غالباً آن ها، صبور نیستند، هوشیار و بیش فعالند. صدا در آوردن، شیهه زدن از جمله کارهای معمول آنهاست.

نریان دائما مادیان را با پای خود میزند تا نشان بدهد برای جفت گیری آماده هست و قدرت خود را به مادیان نشان بدهد. گاهی برخی از نریان، مادیان را بو میکشند و بدن آن ها را گاز میگیرند.

اثرات تسلط

الگوهای تسلط یا سلطه جویی یک بخش از رفتارهای تولیدمثلی اسب می باشد، مخصوصا در اسب هایی که در طبیعت زندگی می کنند. یک نریان که سلطه جو هست گروهی از مادیان را در اختیار دارد و سایر نریان ها تبعید می شوند تا گروه کوچک خود را جداگانه درست کنند. این روند تا زمانی ادامه دارد که یکی از نریان های تبعیدی، به اندازه کافی پیر شود، شجاع شود و آنقدر سرسخت شود تا بتواند اسب سلطه جو را شکست بدهد.

در تاسیسات و الگوی جدید تولید مثلی، اولاً تعداد زیادی نریان در کنار هم هستند و ثانياً نریان ها در اصطبل ها بصورت مجزا از هم زندگی می کنند و از همه ی نریان برای تولیدمثل استفاده می شود. معمولاً اسبی که بیش از حد عصبی است، رئیس آن اصطبل می باشد. بیشتر کسانی که در مدیریت غلات برای تولیدمثل اسب ها مشغول کار هستند میتوانند به شما بگویند که کدام اسب سلطه جو و رئیس است.

میل جنسی

لیبیدو یا میل جنسی اصطلاحی است که برای مشخص کردن میزان تمایلات جنسی به کار برده می شود. نریانی با میزان بالای لیبیدو اشتیاق زیادی برای جفت گیری با مادیان از خود نشان میدهد. در شرایط طبیعی نریان ها، طیف گسترده ای از سطوح لیبیدو را از خود نشان میدهند، از فعالیت صفر تا نریانی به شدت وحشی که تمام کارهای خود را قربانی پیدا کردن مادیان فعل می کند. اگرچه که این شدت میتواند باعث بروز مشکلاتی شود و نریان های جوان رفتارهایی یا به شدت ضعیف یا شدیداً قوی از خود نشان میدهند. نریان های پایه سن گذاشته، معمولاً رفتارهای جنسی کمتری از خود نشان میدهند اما غالباً این رفتارها بسیار موفق و تاثیرگذار در جفت گیری هستند. ناتوانی جنسی معمولاً در نریان های مسن دیده می شود اما ممکن است فاکتور ناتوانی مربوط به سن نباشد و یک آسیب دیدگی و زخم منجر به آن شود.

رفتارها در هنگام زاییدن کره

رفتار مادیان پیش از زایمان:

مادیان ها معمولاً پس از 11 ماه بارداری، زایمان می کنند اما این زمان خیلی متغییر است. مطالعات نشان داده است که محدوده زایمان مابین 315 تا 387 روز است بطور میانگین 341 روز می باشد. نژادهای کوچک تمایل دارند تا دوران بارداری کوتاهی داشته باشند. برای مثال پونی ها معمولاً 336 روز بارداری دارند.

زمان زایمان با استفاده از تقویم و دوره ی بارداری و با دیدن علائم نزدیک شدن به زایمان میتوان متوجه شد. علائم برای مثال بزرگ شدن پستان ها، تورم فرج و ترشحات از نوک پستان.

رفتارهایی که با نزدیک شدن زایمان دیده می شود: اولین نشانه ای که وجود دارد (ممکن است همیشه هم دیده نشود) این است که مادیان خود را مابقی گله جدا می کند. ممکن است تا 4 کیلومتر خود را از میان گله دور کند. مادیان جوان کمتر دوست دارند تا خود را جدا کنند. مادیان برای زایمان معمولاً در گوشه ی اصطبل، یک حریم خصوصی را انتخاب می کنند.

رفتار مادیان در حین زایمان:

مادیاں یک جای خلوت را برای زایمان انتخاب می کنند . حتی اگر ممکن باشد ، آن ها زایمان را به تاخیر می اندازند تا زایمانشان در دید انسان ها نباشد . مادیاں معمولا در شب زایمان می کنند . یک مطالعه نشان داده است که حدود 80 درصد مادیاں ها از شبانگاه تا ساعت 6 صبح اکثرا زایمان می کنند .

مادیاں ها در اولین لحظات زایمان بیقرار هستند . آن ها معمولا غذا نمیخورند ، ممکنه بصورت دایره وار دور خود بچرخند ، سر خود را بچرخانند و پهلوهای خود را نگاه کنند و دم خود را بچرخانند . بعضی از مادیاں ممکنه بخوابند و دائما بلند شوند . این دوره بیقراری معمولا برای اسب های پیر کوتاه است . با پیشرفت درد زایمان ، اسب تکیه می کند ، بدن خود را خم میکند و ممکن است مکررا ادرار می کند . مادیاں با شروع خروج مایعات رحمی ، ممکن است رفلکس فلیمن (لب بالای خود را چرخاندن) را نشان بدهد .

دومین مرحله از زایمان ، متولد شدن حیوان ، کوتاه تر از مرحله ی اول است . کمی قبل تر از زایمان ، مادیاں به شدت عرق می کند ، مخصوصا کنار پهلوها . اگر مادیاں دچار تنش شود ، ممکن است زایمان را به تاخیر بندازد . پس حیوان را پریشان نکنید . به همین علت است که میگویند قبل زایمان از فاصله مناسب و دورتر این فرایند را مشاهده کنید ، تا زمانیکه روند زایمان به طور نرمال صورت پذیرد . با شروع انقباضات رحمی ، مادیاں معمولا می خوابد یا می ایستد اما به شروع دردهای زایمانی سنگین ، روی یک طرف خود کامل می خوابد . 12 الی 18 دقیقه بعد از شروع درد شدید زایمان ، کره به دنیا می آید . اولین کره مادیاں ممکن است تا یک ساعت زایمانش طول بکشد ، اما اگر بیشتر از یک ساعت طول بکشد و درد زایمانی آن ها بیشتر از یک ساعت باشد ، حتما باید به خروج کره کمک کرد . اگر مادیاں پیرتر ، برای نیم ساعت یا 45 دقیقه در درد زایمانی باشند ، باید به آن ها کمک کرد . بعد تولد کره ، مادیاں برای 15 الی 20 دقیقه همچنان در یکطرف خود روی زمین خوابیده اند . این زمان برای مادیاں خیلی مهم است ، که هم پس از زایمان استراحت کند و هم دوره ای بگذرد که خون از بافت جفت به کره انتقال یابد . مادیاںی که در این دوره ی استراحت دچار پریشانی شود ، ممکن است دائما بلند شود باعث کنده شدن و جدا شدن بند ناف شود . به همین دلیل است که میگویند تا 15 دقیقه بعد از زایمان نرمال ، باعث پریشانی و تنش در مادیاں نشوید . هاندلرهای اسب و کسانی که مراقب زایمان هستند باید آگاه باشند که یک مادیاں نجیب ، یک ساعت بعد از زایمان بسیار عصبی و محافظه کار هست و بخاطر این محافظه کاری ممکن است بسیار خشمگین باشند و به انسان صدمه بزنند .

رفتار مادیاں بعد از زایمان :

به دوره بعد از زایمان غالبا مرحله سوم پروسه زایمان می گویند . اگر زایمان نرمال صورت گیرد ، اسب حدود 15 الی 20 دقیقه می ایستد و شروع به لیسیدن کره می کند . این دوره یکی از بحرانی ترین دوره ها توسط رفتارشناس های اسب لقب گرفته که باعث ایجاد پیوند عاطفی بین مادر و کره می شود .

رفتار لیسیدن و تمیز کردن کره که معمولا از سر شروع می شود ، باعث تحریک و برانگیختگی کره می شود در کنار آنکه کره را خشک نیز می کند . همچنین تمیز کردن و لیسیدن کره بخشی از فرایند اولیه ایجاد پیوند عاطفی می باشد ، که غالبا با صدا زدن کره و شیهه کشیدن همراه است و درکنارش بصورت بینایی و بویایی مادیاں کره را بررسی می کند . فرزندان تازه متولد شده یاد میگیرند که مادرانشان را با صدایش بشناسند .

فرایندی که باعث می شود کره ها یاد بگیرند تا مادرانشان را با صدا بشناسند ، imprinting یا حکاکی نام دارد . همچنین پاک کردن یا لیسیدن با عمل مالیدن پوزه همراه است ، که نهایتا به کره کمک می کند تا روی پاهای خود بایستد . مادیان معمولا از سر شروع به لیسیدن می کند ، با گذشت زمان هرچه به پشت کره میرود ، مادیان قادر می شود تا به پروسه بلند شدن و ایستادن کره کمک کند . (به زمان خودمون با پوزه هی به کره تلقی میکنه تا بلند بشه) .

مادیان معمولا در کنار کره تازه متولد شده خود می ایستد . این دقیقا برعکس سایر احشام و گونه های حیوانی می باشد . برای مثال گاوها به دنبال جایی پنهان برای گوساله ها هستند درحالیکه که گاو ماده به دنبال غذا است . گوسفندها و بزها تمایل دارند که تازه متولد شده هارا میان گله قرار بدهند درحالیکه که در نزدیکی شان در حال چرا هستند . اما مادیان و کره برای همه زمان ها تمایل دارند در نزدیکی هم باقی بمانند .

مادیان برای همه ی زمان ها در نزدیکی کره خود باقی می ماند

جفت معمولاً یک الی دو ساعت بعد زایمان خارج می شود. یک شخصیت متضاد دیگر بین مادیان و سایر احشام این است که مادیان هیچ علاقه ای به خوردن جفت ندارند. دوباره تاکید می شود که مادیان فقط روی کره خود تمرکز می کند. مادیان به هر چیزی که باعث دوری از کره دلبنده خود می شود، علاقه نشان نمیدهد، هیچ گاه. مادیان در حدود یک ساعت کره خود را شناسایی می کند. فاکتور اولیه شناخت، بو یا رایحه می باشد. بیشترین میزان شناسایی و شناخت زمانی رخ میدهد که مادیان ناحیه پشتی کره خود را بو می کشد.

رفتار کره بعد از زایمان

کره بعد از 30 دقیقه که معمولاً با تلاش ها و شکست های زیادی همراه است، سرانجام بلند می شود و می ایستد. کره پس از ایستادن در تلاش برای یافتن غذای خودش است. رفتار جست و جو برای پستان همیشه وجود دارد اگرچه قدری بصورت رندوم هست. در واقع کره اصلاً نمیداند پستان دقیقاً در کجا قرار دارد، با این حال با کمک جنتلمنانه مادیان، کره موفق به پیدا کردن آن می شود. بزودی مفهوم آن را میفهمد و میداند که چطور باید پستان را بمکد. رفتار مکیدن در پستان داران غریزی است. (مثلاً اگر انسان انگشت خود را در دهان گوساله بزارد، گوساله شروع به مکیدن می کند). مادیان باتجربه جوری جهت گیری می کند تا پستان هایش برای کره مشخص شود. در 2 ساعت اول کره شروع به نفس کشیدن می کند (چند ثانیه اول تولد)، سر خود را بلند می کند (پس از 5 دقیقه)، تلاش می کند تا بلند بشود (10 دقیقه)، ایستادن واقعی (55 دقیقه)، صدا ایجاد کردن (45 دقیقه)، دفع موکونیوم (meconium) (30 دقیقه)، اولین مکش شیر (یک ساعت)، اولین راه رفتن - دویدن (90 دقیقه) و اولین چرت خود را (2 ساعت) میزند. درک رفتار نرمال، کمک میکند تا رفتارهای غیرنرمال را بیابید. برای مثال کره هایی که در ساعات اولیه موکونیوم خود را دفع نمیکنند، باید حتماً تنقیه شوند تا موکونیوم دفع شود مگر نه زندگی آن ها با خطر روبرو می شود.

گاه ناگاه، یک رفتار غیرنرمال مادرزادی، وجود دارد که باعث اختلال در مدیریت می شود. یکی از مشکلات طرد شدن کره توسط مادیان می باشد. مادیان ممکن است کره را لگد بزند یا به کنار برود تا کره نتواند شیر بخورد. باید این را متذکر شویم که عامل فیزیکی دلیل طرد کردن نیست، برای مثال عفونت پستان ها. طرد کردن درواقع یک بی وفایی و ترک ساده است که در آن مادیان هیچ علاقه ای به کره نشان نمیدهد، و از محل زایش دور می شود. حالا چه این بی وفایی موقت یا دائم باشد، در مدیریت اختلال ایجاد می کند. طرد موقت میتونه باعث بشه که کره کلوستروم (colostrum) (شیر اول خروجی از پستان) را مصرف نکند. کلوستروم یک ماده بسیار با ارزش است که حاوی آنتی بادی می باشد و کره فقط می تواند در ساعات اولیه پس از تولد آن را جذب کند. آنتی بادی باعث مفاومت حیوان در برابر بسیاری از بیماری ها می شود. در این صورت مداخله کردن صاحب دام توصیه می شود و صاحب دام باید مادیان را به آرامی مهار کند تا زمانیکه کره را قبول کند و کره بتواند شیر اولیه را مصرف کند.

کره ها در هفته های اول مداوم شیر می نوشند. بصورت تخمینی، در هر ساعت یک یا دوبار شیر می نوشند که نزدیک 3 دقیقه طول می کشد. هرکسی که به صورت دستی به کره شیر میدهد، میتواند گواهی دهد که کره ها با قدرت بالایی شیر را می مکند. هرچه کره سنش بالاتر می رود، از تعداد و مدت زمان شیر خوردنش کمتر می شود بخاطر اینکه آن ها در مکیدن شیر ماهر می شوند. کره ها در هفته های اول کنار مادیان باقی می مانند اما به تدریج کنجکاو می شود و به جست و جو میپردازد و به دنبال یافتن گروه های اسبی می رود. در انتهای ماه سوم، 60 درصد زندگی آن ها در کنار سایر اسب ها می گذرد. همچنین آن ها خیلی زود از غذا یا مراتع تغذیه می کنند و از هفته دوم غذا میخورند. با گذشت زمان و وقتی آن ها 3 الی 4 ماهه شدند، حدود 50٪ غذای آن ها را چیزی به جز شیر مادر تامین می کند. در سن 5 الی 7 ماهگی، حدود 75٪ غذایش را از منابعی غیر شیر مادر تامین میکند. به همین دلیل است که توصیه میکنند کره در سن 6 الی 7 ماهگی از شیر گرفته شوند.

رفتار غذا خوردن

در ابتدا باید این را خاطر نشان شویم که طبیعت غذا خوردن اسب، چرا کردن می باشد. در واقع روش غذا خوردن اسب بخش مهم از چیزی است که باعث می شود این حیوان را اسب بنامیم. از آنجا که اسب موجودی سم دار ungulant می باشد قابل پیشبینی است که بیشتر رفتارهایی که از خود نشان می دهد مربوط به مصرف علوفه است. رفتارها تاثیر مستقیمی روی الگوهای مصرفی، در دسترس بودن خوراک و انتخاب غذا دارد. اسب ها زمان زیادی را برای خوردن غذا نسبت به سایر فعالیت های رفتاری اختصاص می دهند. خوراک و علوفه عموماً موارد گران قیمت بودجه هستند.

رفتار غذا خوردن اولیه :

اسب ها برای بقا نیازمند خوردن غذا و آب هستند. علاوه بر بقا، مصرف غذای مناسب به شکوفاشدن و همچنین تولید مثل بهتر اسب کمک می کند.

اسب ها به طور متوسط 5 الی 10 ساعت در روز چرا می کنند.

ارتباط بین تغذیه و رفتار :

محرک مصرف غذا، گرسنگی است، اما روش ها و الگوهای تغذیه ای توسط رفتار اکتساب می شوند. نیازهای تغذیه ای مادین در اواخر آبستنی و شیرواری زیاد می شود. همچنین اسب ها در صورت فعالیت زیاد، اشتهايشان افزایش پیدا می کند. اگر کیفیت یا کمیت غذای در دسترس حیوان پایین بیاید، یا اسب ها سخت کار کنند، معمولاً نمیتوانند مصرف غذا را افزایش دهند تا نیازهایشان برطرف شود. در اینجا است که مدیریت انسانی نقش مهمی را ایفا می کند. صاحب دام باید غذا را مواد مغذی بالانس کند و کیفیت و کمیت غذا را بهبود بخشد. اگر ارتباط بین تغذیه و رفتار اسب را خیلی سهل بگیرد دچار اشتباه شده اید.

تخصیص زمان برای رفتار گوارشی و هضم غذا :

زمانی را که اسب ها برای مصرف غذا سپری میکنند، توسط تعدادی از فاکتورها کسب می شود. طول زمان چرا به این موارد مرتبط است :
اول. نوع و دسترس بودن مرتع - دوم. رفتار مصرفی - سوم. سطح نیازمندی تغذیه ای
اگر غذا محدود باشد، در حین دوره ی خشکسالی یا زمانیکه اسب ها از نظر تغذیه ای در مضیقه باشند، اسب زمانی غذا خواهد خورد که غذا

حاضر باشد یا قابل یافتن باشد. اگر غذا به فراوانی وجود داشته باشد، اسب ها الگوهای مصرفی خود را توسعه می دهند. این الگوهای مصرفی و غذا خوردن در پاسخ به چرخه ی روز/ شب و دیگر چرخه های محیط زیستی توسعه می یابند و ظاهرا این الگوهای مصرفی همچنان که اسب بزرگ می شود تحت تاثیر مهارت های یادگیری، رشد می یابند.

بیشتر تحقیقات نشان داده است که چراهای سنگین در زمان هایی بین سحرگاه و اواخر عصر نزدیک غروب صورت می گیرد. چرای شبانه بیشتر در تابستان رخ می دهد. دما میتواند زمان چرا را تغییر دهد. وقتی هوا به شدت گرم می شود اسب ها در ساعات اولیه صبح شروع به چرا می کنند و با پایان سپیده دم چرا متوقف می شود. هوای سرد بر روی چرا در طول روز اثر کمتری دارد اگرچه بارش شدید، باد و برف سنگین الگوهای چرا به شدت تغییر می دهند.

بیشترین زمانیکه صرف چرا می شود بین 5 الی 10 ساعت در روز می باشد. چرای بیش از حد، اسب ها را به مشکلاتی سوق می دهد که باعث شرطی شدن اسب ها روی علوفه می شود (چاقی)، به دلیل اینکه آن ها بیشتر از آنچیزی که بدنشان برای تامین مواد مغذی نیاز دارد، مصرف می کنند.

مشکلات برای اسب هایی که اضافه وزن دارند بیشتر زمانی به وقوع می رسد که نیازهای تغذیه ای کم باشد، برای مثال در اوایل آبستنی یا زمانیکه یک اسب کاری یا نمایشی بیشتر به سمت علوفه می روند. محدود کردن دسترسی به علوفه برای اسب هایی که برای خوردن علوفه بیش از حد شرطی شده اند، بسیار مهم می باشد.

باید برای اسب ها همیشه آب تمیز تهیه کرد

سایر فاکتورهایی که زمان مصرف غذا را تحت تاثیر قرار میدهند:

برای مثال تغذیه از مکمل ها و کنسنتره ها ممکن است باعث کاهش مصرف علوفه ها شود. اسب های لاغر بیشتر از اسب های چاق غذا مصرف می کنند و این باعث افزایش زمان چرا می شود.

معمولا اسب ها مکررا آب مصرف نمیکنند، یک نقل قول قدیمی هست که می گوید: ممکن است شما بتوانید اسب را نزدیک آب ببرید اما نمیتوانید مجبورش کنید تا آب بنوشد. در محیط های طبیعی معمولا اسب ها یک یا دوبار در روز آب مصرف می کنند. اما وقتی اسب ها میخواهد آب بنوشند، مقدار زیادی آب را وارد بدنشان می کنند، غالبا در حدود 15 الی 20 بلع سنگین.

انتخاب

اسب ها به طور نسبی دهان بزرگی دارند و در کنارش لب های منعطفی هم دارند . به طور معمول آن ها قسمتی از علوفه را که به آن علاقه دارند توسط دهانشان درو می کنند و روش مصرف آن ها گاز گرفتن و جدا کردن علوفه است و این کار را با دندان های اینسیزور (دندان های جلویی) بالایی و پایینی انجام می دهند . آن ها قدر به این هستند که در نزدیکی زمین چرا کنند و قسمت های برگ مانند بوته ها یا سایر گیاهان را مصرف کنند . این ترکیب مهارت های آناتومیکی و رفتاری در اسب ها باعث می شود که آن ها به طور انتخابی غذای خود را مصرف کنند . اسب ها معمولاً خوشمزه ترین قسمت یونجه را انتخاب می کنند و ساقه ها و سایر قسمت های غیر دلخواه را مصرف نمی کنند . اگر دسترسی به علوفه های فراوان ، زیاد باشد اسب ها بیشتر بصورت انتخابی غذا میخورند . اما اگر میزان دسترسی به علوفه ها کاهش یابد ، انتخابی غذا خوردن هم کمتر می شود . اگر تعدد گونه های گیاهی زیاد باشد ، اسب ها بطور مشخصی انتخابی مصرف می کنند اما اگر فقط یک نوع علوفه وجود داشته باشد یا تعدد کمتری از گونه های گیاهی باشد ، کمتر بصورت انتخابی غذا می خورند .

در زمستان بسیار مهم است که علوفه های مکمل مثل یونجه را برای اسب فراهم کرد

یک چیز جالب در مورد اسب ها این است که اسب ها به برخی از علوفه های عالی تمایلی نشان نمیدهند و ممکن است در میان سایر گونه های گیاهی ، علوفه های باکیفیت آخرین چیزی باشد که انتخاب می کنند . یک مثال بارز یونجه می باشد . گزارش های متعددی نشان داده است که اگر اسب ها در شرایطی باشند که بتوانند بین علف و یونجه یکی را انتخاب کنند ، ابتدا علف را برای خوردن انتخاب می کنند با وجود اینکه یونجه بسیار مغذی است . اگرچه در صورتی که سایر علوفه ها تمام شوند اسب ها سریعاً خود را به یونجه تطبیق می دهند و آن را مصرف می کنند .

بینایی ، چشایی ، لامسه و بویایی مهارت هایی هستند که اسب ها برای انتخاب غذا استفاده می کنند . حس چشایی و مزه بیشترین حس است که اسب برای انتخاب غذا استفاده می کند . اسب ها بیشتر برگ ها را به ساقه ترجیح می دهند و همچنین مواد سبز آبدار را به خشک و زبر ترجیح می دهند . گرسنگی باعث می شود کمتر انتخابی رفتار کنند .

الگوهای چرا

فاکتورهایی باعث تاثیر بر روی الگوهای چرا می شوند . برای مثال موقعیت آب تاثیر مهمی روی الگوهای چرا دارد . در نواحی خشک منبع آب در مرکزیت فعالیتها برای چرا است و اولویت اولیه برای منطقه ی چرا می باشد . بخاطر تاثیر موقعیت آب روی الگوهای چرا ، نواحی که نزدیک آب هستند بیش از چرا می شوند و حتی آسیب دیده و فرسوده می شوند . فاکتورهایی اجتماعی نظیر گسترش خانه یا نواحی تحت حاکمیت و قلمرو اسب میتواند حرکت اسب ها در رنج های وسیع را محدود نماید .

رفتارهای غیرنرمال

آیا خود شما یک رفتار منجر کننده دارید؟! مثل گاز گرفتن ناخون یا چنگ زدن روی لب؟؟ اسب ها هم رفتارهای بدی را برمیگزینند . بعضی از ردایل اخلاقی اسب ها عبارت اند از :

- جویدن چوب : در هر دوی اسب هایی که در اصطبل یا مزرعه زندگی می کنند رخ میدهد و میتواند بخاطر کمبود فیبر در رژیم غذایی باشد و یا میتواند بخاطر کسالت و خستگی باشد .
- گرفتن اجسام سخت و مکیدن هوا Cribbing : کریبینگ به معنی گرفتن سطحی (غالباً چوب ها) با دندان ها و بلعیدن هوا می باشد . این رفتار باعث کاهش وزن اسب ها می شود و آن ها را بیشتر مستعد کولیک می کند . کریبینگ گاهی به اشتباه ویند ساکینگ wind-sucking یا مکش هوا ترجمه می شود ، اما ویند ساکینگ یکی از مشکلات مادیان در هنگامیست که هوا به داخل واژن کشیده می شود .

غالباً اسب ها چوب ها و تخته ها را می جووند چون کسالت دارند و آن ها می توانند خسارت قابل توجهی به اصطبل وارد کنند

اسبی در حالت کریبینگ

- لگد زدن به اصطبل: اسب از روی عادت به در و دیوار اصطبل لگد میزند. این رفتار معمولاً در زمان نزدیک غذا دادن تشدید می شود.
 - این سو و آن سو کردن **Weaving**، چرخاندن **circling** و تکان دادن سر **head bobbing**: ویوینگ به معنای تغییر یافتن بدن اسب از یک سو به سوی دیگر است. سیرکیلینگ و هد بابینگ هم از معنایشان مشخص است. تمامی این ها و حرکت های بر طبق عادت دیگر میتوانند برای حیوان رنج آور باشند و یا بصورت مداوم ادامه داشته باشند که باعث خستگی و بی حالی حیوان شوند.
- اصلاح این مشکلات رفتاری می تواند سخت باشد. تنبیه هم همیشه جوابگو نیست و میتواند باعث بدتر شدن شرایط شود. سعی کنید تا منبع مشکلات را پیدا کنید. برای مثال اگر اسبی تخته ای در اصطبل را می جود، نشان از کمبود فیبر در رژیم غذایی دارد، برای حل این مشکل به راحتی می توانید علوفه خشک با کیفیت کمی پایینی بدهید که فیبر زیادی داشته باشد. اگر حیوان بخاطر کسالت و خستگی شروع به جویدن تخته بکند، با فراهم کردن محرک های اضافی ممکن است میزان جویدن کاهش یابد. همچنین ایجاد کردن سدی مثل یک سیم یا بازدارنده ای مثل ریختن سس تند فلفل روی تخته ممکن است مفید باشد. گاهی اوقات تغییری در اصطبل یا اجازه دادن برای صرف زمان بیشتری برای علوفه خوردن، کمک کننده خواهد بود.
- اصلاح رفتار کریبینگ خیلی سخت است اما پیدا کردن منبع آن بسیار مهم است. گاهی اوقات یک محافظ ضدکریبینگ **cribbing strap** که دور گردن قرار می گیرد، باعث مشکل در بلع می شود ولی باعث فرو نشاندن این رفتار می شود. همچنین

می توان از پوزه پندهایی استفاده کرد که اسب میتواند بخورد و بیاشامد ولی از کریبینگ جلوگیری کند .

اسب ها موجوداتی اجتماعی هستند . اگر بخشی از کسالت حیوان بخاطر نبود همدم یا همراهی دیگر باشد ، باید همدمی برای اسب فراهم کرد . این همدم میتواند از گونه ای مختلف باشد مثل بزها ، مرغ ها . گاهی اوقات برخی اسب ها که تمایل زیادی برای انجام برخی حرکات مثل ویوینگ ، چرخش و ... دارند را میتوان با تمرین زیاد از انجام این حرکات باز داشت یا آن ها را بصورت دوره ای در یک حصار باز یا مرتع به بیرون آورد . گاهی برای درمان این ناهنجاری های رفتاری از دارو هم استفاده می شود . این راه حل برای کوتاه مدت موثر است چون در بازه ی زمانی طولانی مدت ، بودجه سنگین و گران قیمتی را برای صاحب دام تحمیل می کند . همچنین موفقیت با این روش در بعضی شرایط گزارش شده است . برای این موضوع با دامپزشک خود مشورت کنید .

رفتارهای دفع کننده

اسب ها معمولا تمایل دارند تا هر کاری را برای مدفع یا ادرار کردن ، متوقف کنند . به همین جهت سوارکارها باید سریعا این موضوع را متوجه شوند و به اسب اجازه ی این کار را بدهند . اسب ها معمولا در محدوده ی حصار یک ناحیه را برای دفع کردن معین می کنند . و اگر امکانش وجود داشته باشد ، معمولا در نزدیکی آن نواحی به چرا مشغول نمی شوند .

سوالات متداول همراه با پاسخ آن ها در رابطه با رفتارهای اسب :

- 1- چرا برخی انسان ها مثل مربی های باتجربه ، میتوانند به راحتی اسب ها را اداره کنند ؟
بخاطر ترکیبی از تجربه و درک رفتار اسب است .
- 2- آیا اسب ها موجوداتی بی عقل هستند ؟
بستگی به این دارد که هوش چگونه معنا شود . بدون شک همیشه اسبی وجود داشته است که نمره خیلی خوبی در آزمون هوشی بگیرد که برای خود انسان ها طراحی شده است . در دست دیگر ، اسب ها جز گونه هایی هستند که وقتی سایر گونه ها منقرض شدند ، زنده ماندند . اسب ها به طور دقیق میزانی از هوش را دارند که به آن احتیاج دارند تا بتوانند چرا کنند و شکار نشوند . گاهی اوقات یک سوارکار اسبی را احمق صدا میزند چون به فرمانی که داده عمل نکرده است . درحالیکه اگر اسبی بطور مناسب آموزش دیده باشد ، نسبت به فرمان جواب دقیقی می دهد و شکست اسبی در اجرای خواسته های مربی اش نشان از عدم آموزش صحیح توسط خود مربی دارد و خود اسب مشکلی ندارد .
- 3- چرا اسب ها درکنار هم زندگی می کنند ؟
قسمتی از جواب این سوال که چرا بصورت گله ای هستند ، بخاطر مکانیسم حفاظتی می باشد . اسب ها به گونه ای خلق نشدند که در مقابل شکارچیان بزرگ از خود دفاع کنند ، به همین دلیل معمولا آن ها از حمله فرار می کنند . افزایش تعداد اسب ها در یک گروه باعث می شود تا آن ها سریعا حمله را متوجه شوند و فرار کنند . همچنین اسب های مسن و فلج زودتر حمله ی شکارچیان

را متوجه می شوند. این اسب ها از نظر بقا کمتر اهمیت دارند و معمولا طعمه شکارچیان می شوند. همچنین در یک گله بودن شانس این را میدهد که اسب ها براحتی جفت گیری کنند. همچنین آن ها در طول زندگیشان یک همدم و همراه پیدا می کنند.

4- آیا اسب ها تمایل دارند آب جاری بنوشند یا آب راكد را ؟

اگر اسب ها انتخابی داشته باشند ، آب راكد را برای نوشیدن انتخاب می کنند

5- چگونه اسب ها در تابستان خنك می مانند ؟

اسب همیشه به دنبال پناهگاهی هستند که سایه داشته باشد. یک اصطیل خنك ، یک صخره ای که سایه ایجاد کرده ، یا دسته ای از درخت ها جاهایی هستند که معمولا خود را در برابر خورشید مصون نگه میدارند.

همچنین اسب ها با عرق کردن خود را خنك نگه میدارند که یک مکانیسم طبیعی خنك داشتن بدن است مخصوصا زمانی که فعالیت زیادی انجام داده اند.

6- اسب ها در صورت مواجهه با عامل تهدیدی ، جنگ یا گریز را انتخاب می کنند ؟

اگر اسب قدرت انتخاب داشته باشد معمولا گریز را انتخاب می کند. اگر اسبی که رام نباشد را در گوشه ای گیر بیفتد و نتواند بگریزد ، و یک سگ یا انسان محدوده فرار آن را اشغال کرده باشد ، اسب ها به شدت عصبی یا خشمگین می شوند. پانیک باعث می شود اسب ها از روی فنس ها جهش کنند یا ببقراری کنند و پایشان را محکم به زمین بکوبند. به راحتی با حذف عامل تهدید از محدوده فرار آن ها می توان اسب ها را آرام کرد.

اسب هایی که دائما اداره می شوند ، نسبت به محدوده فرار خودشان زیاد حساس نیستند. سر و صداهای بلند یا کارهای استرس زا ، محدوده فرار اسب ها را بیشتر میکند. به همین دلیل فرد آرامی که اعتماد به نفس دارد به خوبی میتواند اسب را اداره کند نسبت به هندلر اسبی که عصبی است و زیاد سر و صدا ایجاد می کند.